

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПІРЕУС БАНК МКБ»**

Проміжна скорочена фінансова звітність за дев'ять
місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 року

ПРОМІЖНА СКОРОЧЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:

Звіт про фінансовий стан станом на 30 вересня 2023 р.	2
Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023р.	3
Звіт про зміни у власному капіталі за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 р.	4
Звіт про зміни у власному капіталі за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2022 р.	4
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 р.	5
1. Вступ	6
2. Умови, в яких працює Банк	7
3. Основні принципи облікової політики	8
4. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики.....	29
5. Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень.....	31
6. Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності	32
7. Грошові кошти та їх еквіваленти.....	32
8. Кредити та аванси банкам	33
9. Кредити та аванси клієнтам	33
10. Інвестиції в цінні папери.....	39
11. Інвестиційна нерухомість	39
12. Приміщення, обладнання та нематеріальні активи	40
13. Активи з права користування.....	42
14. Інші фінансові активи.....	43
15. Інші нефінансові активи.....	43
16. Кошти банків.....	43
17. Кошти клієнтів	44
18. Інші залучені кошти.....	45
19. Забезпечення.....	45
20. Орендні зобов'язання.....	45
21. Інші фінансові зобов'язання.....	46
22. Інші нефінансові зобов'язання.....	46
23. Статутний капітал	47
24. Процентні доходи та витрати.....	47
25. Комісійні доходи та витрати.....	48
26. Інші операційні доходи	49
27. Інші адміністративні та операційні витрати.....	49
28. Податок на прибуток	50
29. Прибуток на одну акцію	51
30. Управління капіталом	51
31. Умовні та інші зобов'язання.....	52
32. Операції з пов'язаними сторонами	53

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Звіт про фінансовий стан станом на 30 вересня 2023 р.

У тисячах гривень	Прим.	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7, 32	2 281 189	1 592 786
Кредити та аванси банкам	8	30 466	30 249
Кредити та аванси клієнтам	9	1 614 675	2 101 049
Інвестиції в цінні папери	10	2 359 271	2 114 359
Інвестиційна нерухомість	11	106	1 741
Непоточні активи, утримувані для продажу		279	279
Поточні податкові активи		5 758	5 758
Відстрочені податкові активи	28	39 401	65 506
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	12	62 074	49 707
Основні засоби	12	93 252	93 666
Активи з права користування	13	29 634	38 185
Інші фінансові активи	14	2 756	5 710
Інші нефінансові активи	15	24 672	12 476
ВСЬОГО АКТИВІВ		6 543 533	6 111 471
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	16	363 890	397 204
Кошти клієнтів	17, 32	5 114 374	4 625 578
Інші залучені кошти	18, 32	243 885	365 187
Забезпечення	19	39 542	43 245
Орендні зобов'язання	20	37 829	47 868
Інші фінансові зобов'язання	21, 32	21 622	29 925
Інші нефінансові зобов'язання	22	15 081	14 995
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		5 836 223	5 524 002
КАПІТАЛ			
Статутний капітал	23	2 531 347	2 531 347
Інші резерви		9 812	8 894
Накопичений дефіцит		(1 833 849)	(1 952 772)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		707 310	587 469
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		6 543 533	6 111 471

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 25 жовтня 2023 року.

Янніс Кіріакопулос
Голова Правління

Виконавець Тромса Н.П.
т. + 380 (44) 495 8888, вн. 72513

Облакевич Алла
Головний бухгалтер

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023р.

		Період по 30 вересня 2023 року з		Період по 30 вересня 2022 року з	
		1 липня 2023 року	1 січня 2023 року	1 липня 2022 року	1 січня 2022 року
У тисячах гривень	Прим.				
Процентні доходи	24, 32	246 944	667 000	133 993	382 168
Процентні витрати	24, 32	(130 324)	(345 888)	(49 348)	(144 153)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9		(1 058)	(5 362)	(96 685)	(196 860)
Комісійні доходи	25, 32	45 543	129 117	27 263	69 888
Комісійні витрати	25	(10 302)	(29 069)	(8 605)	(22 034)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		9	46	14	20
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		2 555	15 235	12 923	23 915
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		3 224	2 328	3 677	3 986
Сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визнаного у прибутку чи збитку				-	(2 371)
Інші прибутки (збитки)		540	(132)	8 809	8 162
Інші операційні доходи	26	1 836	2 793	953	2 315
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів		18	(619)	(108)	330
Витрати на виплати працівникам	32	(52 577)	(162 315)	(48 707)	(150 579)
Амортизаційні витрати	12, 13	(14 826)	(40 001)	(11 282)	(35 181)
Інші адміністративні та операційні витрати	27	(31 770)	(88 105)	(21 939)	(65 947)
Прибуток (збиток) до оподаткування		59 812	145 028	(49 042)	(126 341)
Податкові доходи (витрати)	28	(10 766)	(26 105)	-	-
ПРИБУТОК (ЗБИТОК)		49 046	118 923	(49 042)	(126 341)
Інший сукупний дохід:					
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування					
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, після оподаткування		226	918	(1 107)	(2 158)
Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування					
Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки	12	-	-	-	-
Податок на прибуток, що відноситься до змін у дооцінці у складі іншого сукупного доходу	28	-	-	-	-
Інший сукупний дохід		226	918	(1 107)	(2 158)
ЗАГАЛЬНА СУМА СУКУПНОГО ДОХОДУ		49 272	119 841	(50 149)	(128 499)
Прибуток на акцію	29	0,19	0,47	(0,19)	(0,50)

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 25 жовтня 2023 року.

Янніс Кіріакіполос
Голова Правління

Виконавець Тромса Н.П.
т. + 380 (44) 495 8888, вн. 72538

Облакевич Алла
Головний бухгалтер

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Звіт про зміни у власному капіталі за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 р.

У тисячах гривень	Прим.	Статутний капітал	Додатковий сплачений капітал	Інші резерви		Нерозподілений прибуток	Загальна сума власного капіталу
				Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Дооцінка		
Власний капітал на початок періоду		2 531 347	-	(918)	9 812	(1 952 772)	587 469
Прибуток (збиток)		-	-	-	-	118 923	118 923
Інший сукупний дохід	12	-	-	918	-	-	918
Загальна сума сукупного доходу		-	-	918	-	118 923	119 841
Дооцінка		-	-	-	-	-	-
Власний капітал на кінець періоду		2 531 347	-	-	9 812	(1 833 849)	707 310

Звіт про зміни у власному капіталі за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2022 р.

У тисячах гривень	Прим.	Статутний капітал	Додатковий сплачений капітал	Інші резерви		Нерозподілений прибуток	Загальна сума власного капіталу
				Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Дооцінка		
Власний капітал на початок періоду		2 531 347	-	674	8 784	(1 841 115)	699 690
Прибуток (збиток)		-	-	-	-	(126 341)	(126 341)
Інший сукупний дохід	12	-	-	(2 158)	-	-	(2 158)
Загальна сума сукупного доходу		-	-	(2 158)	-	(126 341)	(128 499)
Дооцінка		-	-	-	-	-	-
Власний капітал на кінець періоду		2 531 347	-	(1 484)	8 784	(1 967 456)	571 191

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 25 жовтня 2023 року.

Янніс Кіріакопулос
Голова Правління

Виконавець Тромса Н.П.
т. + 380 (44) 495 8888, вн. 72518

Облакевич Алла
Головний бухгалтер

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 р.

У тисячах гривень	Прим.	1 січня – 30 вересня 2023 року	1 січня – 30 вересня 2022 року
Грошові потоки від (для) операційної діяльності			
Проценти отримані		645 551	352 098
Проценти сплачені		(341 017)	(138 462)
Комісійні доходи, що отримані		129 365	68 223
Комісійні витрати, що сплачені		(28 226)	(21 168)
Доходи (витрати) від продажу похідних фінансових інструментів		-	5
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		15 235	15 618
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності		716	2 151
Виплати працівникам та виплати від їх імені		(161 084)	(147 556)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(93 187)	(59 486)
Чисті грошові потоки від (використані у) діяльності		167 353	71 423
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості банків		(217)	36 314
Чисте (збільшення) зменшення кредитів та заборгованості клієнтів		473 711	253 890
Чисте (збільшення)/зменшення інвестицій у цінні папери		-	-
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		2 727	4 146
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		193	27
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		(30 054)	11 570
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		484 221	(365 316)
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(12 396)	(4 051)
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань		(1 495)	(107)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)		1 084 043	7 896
Грошові потоки від (для) інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(395 165 000)	(137 494 262)
Надходження від реалізації інвестицій у цінні папери		394 947 000	138 363 719
Придбання основних засобів		(18 916)	(1 363)
Надходження від продажу основних засобів		-	-
Придбання нематеріальних активів		(24 701)	(15 022)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості	11, 26	1 635	-
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)		(259 982)	853 072
Грошові потоки від (для) фінансової діяльності			
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків	16	-	(479 000)
Отримання інших залучених коштів	18	-	-
Повернення інших залучених коштів	18	(121 803)	(30)
Виплати за орендними зобов'язаннями	20	(12 616)	(9 871)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)		(134 419)	(488 901)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(922)	240 882
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		688 720	612 949
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	7	1 596 959	810 643
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	7	2 285 679	1 423 592

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 25 жовтня 2023 року.

Яніс Кіріакопулос
Голова Правління

Виконавець Тромса Н.П.
т. + 380 (44) 495 8888, ви. 92508

Облакевич Алла
Головний бухгалтер

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

1. Вступ

Ця проміжна скорочена фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) та відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності («Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність») за період з 1 січня по 30 вересня 2023 фінансового року АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ПІРЕУС БАНК МКБ» (далі – «Банк»).

Банк зареєстрований в Україні та є резидентом України. Банк є приватним акціонерним товариством з відповідальністю акціонерів, обмеженою часткою акцій, що їм належать, і був утворений відповідно до законодавства України. Банк був утворений як відкрите акціонерне товариство відповідно до законодавства України та зареєстрований Національним банком України (далі – «НБУ») у січні 1994 року за його попередньою назвою Банк «Левада». У березні 1999 року назву Банку було змінено на БАТ «Міжнародний комерційний банк». У вересні 2007 року Piraeus Bank S.A. (Афіни) завершив процес придбання 99.6% акціонерного капіталу БАТ «Міжнародний комерційний банк». У березні 2008 року назву Банку було змінено на БАТ «ПІРЕУС БАНК МКБ». У березні 2010 року Банк був перереєстрований у публічне акціонерне товариство відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства» та змінив свою назву на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПІРЕУС БАНК МКБ». У листопаді 2018 року Банк був перереєстрований у приватне акціонерне товариство та змінив свою назву на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПІРЕУС БАНК МКБ».

Станом на 30 вересня 2023 року безпосередньою материнською компанією Банку та контролюючою стороною Банку є Piraeus Financial Holdings S.A. (Афіни), якому належить 99.99% акцій Банку.

Основна діяльність. Основна діяльність Банку включає комерційні банківські операції та обслуговування фізичних осіб в Україні. Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії НБУ з лютого 1994 року. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво № 025), що діє відповідно до Закону України № 4452-VI «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року (зі змінами). Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів у повному обсязі протягом дії воєнного стану в Україні та трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні (31 грудня 2022 року: у повному обсязі) у випадку ліквідації банку.

Станом на 30 вересня 2023 року, Банк має 14 відділень (31 грудня 2022 року: 14 відділень), що обслуговують клієнтів на території України.

Юридична адреса та місце здійснення діяльності. Юридична адреса та місце здійснення діяльності Банку: вул. Білоруська, 11, м. Київ, 04119, Україна.

Валюта подання фінансової звітності. Цю проміжну скорочену фінансову звітність подано в тисячах гривень, якщо не зазначено інше.

Ця проміжна скорочена фінансова звітність була затверджена до випуску керівництвом Банку 25 жовтня 2023 року.

2. Умови, в яких працює Банк

Наразі українська економіка залишається в режимі виживання в умовах повномасштабної війни. Левова частка бюджетних витрат спрямована на безпеку та оборону, багато соціальних програм згорнуто, масштаби руйнувань і пошкоджень обчислюються сотнями мільярдів доларів, а невизначеність і колосальні воєнні ризики стримують надходження інвестицій. Проте, незважаючи на постійні ракетні обстріли, саботаж росією роботи "зернового коридору" та нові систематичні руйнування інфраструктурних об'єктів, економічна активність відновлюється швидше, ніж прогнозувалося раніше.

З початку 2023 року триває тенденція скорочення рівня інфляції. У вересні 2023 року споживча інфляція в річному вимірі надалі сповільнювалася – до 7,1% з 8,6% у серпні, а базова інфляція у вересні знизилася до 8,4% (у вересні 2022 року споживча інфляція в Україні становила до 24,6% , а базова інфляція перевищувала 20%). З огляду на стрімкіше, ніж очікувалося, зниження інфляції та тривалу стійку ситуацію на валютному ринку, Правління Національного банку ухвалило рішення знизити облікову ставку з 25% до 22% із 28 липня 2023 року. Разом з тим, реагуючи на пом'якшення процентної політики, у вересні 2023 року помірно знижувалися ставки за строковими гривневими депозитами фізичних осіб.

Пожвавлення економічної активності супроводжується збільшенням попиту на робочу силу, що зумовлює поступове поліпшення зайнятості та доходів домогосподарств. Утім, загалом фінансовий стан домогосподарств досі складний: згідно з вересневим опитуванням, понад половина (60%) опитаних вважали, що їхнє економічне становище погіршилось за останній рік, лише 4% заявили про поліпшення.

Станом на кінець третього кварталу 2023 року, дефіцит державного бюджету залишається значним. У січні - вересні 2023 року дефіцит перевищив 1 164 млрд грн (801,6 млрд грн з урахуванням грантів). Основними джерелами фінансування дефіциту залишається міжнародна допомога та внутрішні залучення. Бюджетні потреби насамперед покрито завдяки міжнародній допомозі у розмірі майже 3 млрд дол. у вересні та 32,6 млрд дол. з початку року, з яких майже 10 млрд дол. становили гранти.

Щомісячні обсяги видатків державного бюджету у вересні 2023 року сягнули чергового рекорду. Пріоритетом залишалися сфера оборони і безпеки та соціальне забезпечення (понад 64% та майже 13% видатків у січні - серпні 2023 року відповідно).

Повномасштабна війна створила складні умови для повноцінної роботи платіжної інфраструктури. Водночас завдяки злагодженим діям НБУ, ФГВФО, банків та небанківських фінансових установ вдалося зберегти стійкість платіжної інфраструктури, яка наразі ефективно функціонує, забезпечуючи вчасні платежі, розрахунки та безперешкодний доступ користувачів до платіжних послуг та своїх коштів, заощаджень.

З огляду на стає відновлення економіки та адаптацію банківської системи до роботи в умовах воєнного стану Національний банк України продовжує поступово повертати вимоги до банків, які були тимчасово послаблені на початку повномасштабного вторгнення, у тому числі стосовно здійснення оцінки кредитного ризику.

Проте, незважаючи на відновлення економіки, кожен місяць воєнних дій призводить до значних втрат людей та капіталу, а її продовження значно погіршить перспективи України. За такого сценарію очікуване відновлення економіки загальмує, незважаючи на адаптацію бізнесу до війни, що у свою чергу матиме значний вплив на операційну діяльність Банку.

3. Основні принципи облікової політики

Основа подання інформації. Дана проміжна скорочена фінансова звітність Банку була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»), зокрема МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність» та повинна розглядатись разом із фінансовою звітністю банку за фінансовий рік, що закінчується 31 грудня 2022 року.

Дана проміжна скорочена фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на первісне визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку приміщень, незавершеного будівництва, інвестиційної нерухомості, фінансових активів для подальшого продажу і фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Основні принципи облікової політики, що використовувались у ході підготовки цієї проміжної скороченої фінансової звітності, наведено далі. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності, якщо не зазначено інше.

Принцип подальшої безперервної діяльності. Ключовим напрямком роботи Банку в умовах воєнного стану є забезпечення фінансової стійкості та безперервної роботи з метою забезпечення своєчасного виконання всіх зобов'язань перед клієнтами при умові відсутності загрози життю та здоров'ю персонала. Керівництво банку ретельно стежить за зміною економічної ситуації та вживає усіх необхідних заходів з метою забезпечення фінансової стійкості Банку. Враховуючи вище наведене, керівництво банку стверджує, що дана проміжна скорочена фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк здатний продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому розвивати діяльність Банку в Україні.

Фінансові активи – класифікація. Всі фінансові активи залежно від визначеної Банком бізнес-моделі та характеристик передбачених договором грошових потоків класифікуються за наступними категоріями:

- фінансові активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю;
- фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, які в свою чергу поділяються на підкатегорії:
 - з правом подальшої рекласифікації у прибутки чи збитки;
 - без права подальшої рекласифікації у прибутки чи збитки;
- фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

З метою коректного визначення категорії, за якою мають класифікуватись фінансові активи, Банк проводить наступні тестування та оцінки: «визначення бізнес-моделі» – оцінка, за допомогою якої Банк визначає мету утримання портфелю фінансових активів; тест характеристик передбачених договором грошових потоків – тест, за допомогою якого аналізуються характеристики передбачених договором грошових потоків фінансового активу. За результатами визначення бізнес-моделі та результатами тесту характеристик передбачених договором грошових потоків визначається класифікація фінансового активу.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Термін «бізнес-модель» визначає те, яким чином Банк управляє фінансовими активами з метою отримання грошових потоків. Бізнес-модель визначається провідним управлінським персоналом Банку та звичайно характеризує діяльність Банку, яку він проводить з метою досягнення поставлених цілей.

Визначаються 2 основні бізнес-моделі: 1) бізнес-модель «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків»; 2) бізнес-модель «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків або продажу».

Бізнес-модель «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків» передбачає управління фінансовими активами з метою отримання грошових потоків, передбачених договором, протягом терміну дії фінансового інструменту. Не є порушенням дотримання умов зазначеної бізнес-моделі продаж фінансових активів: у зв'язку зі збільшенням кредитного ризику фінансового активу (наявність прострочення за будь-яким платежем за договором понад 90 днів); у зв'язку зі збільшенням ризику концентрації портфелю відповідних фінансових активів; за умови, що продаж відбувається близько до дати погашення фінансового активу (для короткострокових фінансових активів – не більше 30 календарних днів до дати погашення, для довгострокових активів – не більше 90 календарних днів до дати погашення) і надходження від продажу відрізняються від грошових потоків, що залишилися, не більше, ніж на 5%; за умови, що продаж відбувається нечасто (не частіше, ніж 1 раз на рік) та у незначних розмірах (менше 1% від середньої балансової вартості відповідного портфелю фінансових інструментів до вирахування оціночних резервів за звітний період); внаслідок «стресової» події (наприклад, необхідність продажу викликана змінами у законодавстві, виникнення необхідності в отриманні грошових коштів для здійснення термінового платежу тощо).

Бізнес-модель «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків або продажу» застосовується, якщо провідний управлінський персонал приймає рішення, що управління фінансовими активами здійснюється з метою отримання грошових потоків, передбачених договором, або продажу таких фінансових активів. Ця бізнес-модель застосовується у випадку, коли Банк здійснює більш часті продажі фінансових активів, ніж це дозволяється для бізнес-моделі «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків» або в разі, якщо головними цілями бізнес-моделі є управління щоденною ліквідністю, забезпечення певного рівня доходності, встановлення відповідності термінів дії фінансових активів термінам дії фінансових зобов'язань, коштами яких вони фінансуються, що підтверджується як аналізом відповідних ризиків, що притаманні такому портфелю фінансових активів, так і попереднім досвідом, очікуваннями та встановленими ключовими показниками ефективності для бізнес-підрозділів, що управляють ним.

В разі, якщо борговий фінансовий актив не утримується в межах наведених вище бізнес-моделей, то такий фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

Банк визначає бізнес-модель не для кожного активу, а на рівні груп фінансових активів, якими управляє у сукупності для досягнення певної бізнес-цілі.

Для визначення того, чи можуть фінансові активи бути класифіковані як фінансові активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю або як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, є проходження «тесту характеристик

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

передбачених договором грошових потоків». Для проходження даного тесту мають виконуватись вимоги щодо того, що умови договору стосовно фінансового активу передбачають отримання передбачених договором грошових потоків, які є виключно погашенням основної суми заборгованості та процентів на непогашену частину основної суми заборгованості.

Для цілей проходження «тесту характеристик передбачених договором грошових потоків» під основною сумою заборгованості розуміють справедливую вартість фінансового активу під час первісного визнання, що змінюється протягом дії фінансового активу у разі здійснення платежів у рахунок погашення основної суми заборгованості, а проценти на непогашену основну суму включають компенсацію вартості грошей у часі, кредитного ризику, пов'язаного з основною сумою заборгованості протягом визначеного проміжку часу, компенсацію інших базових ризиків (ліквідності тощо) та адміністративних витрат, а також частки прибутку (маржу), як це зазначено у внутрішніх документах Банку.

Залежність грошових потоків за договором від ризиків або умов, які не пов'язані з базовими умовами кредитування, таких як вплив на грошові потоки зміни цін на інструменти капіталу або на сировинні товари, є ознаками не проходження «тесту характеристик передбачених договором грошових потоків».

Договори, що включають умови левериджу, похідні інструменти завжди не проходять «тест характеристик передбачених договором грошових потоків» та мають оцінюватись за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки. «Тест характеристик передбачених договором грошових потоків» треба проводити за умовами на дату первісного визнання фінансового інструменту, а також в разі його суттєвої модифікації, яка призводить до припинення визнання старого та первісного визнання нового фінансового інструмента.

Внесення змін до умов договору за фінансовим інструментом вважається суттєвою модифікацією, якщо відбувається: зміна валюти фінансового інструменту (крім випадків, коли відбувається зміна валюти за фінансовим інструментом з одночасним частковим погашенням та прощенням решти фінансового інструменту після такої зміни); зміна типу відсоткової ставки (з фіксованої на плаваючу або навпаки); перегляд умов за фінансовим інструментом, який не є кредитно-знеціненим, в результаті якого дисконтована теперішня вартість грошових потоків за нових умов, включаючи будь-які сплачені та отримані комісії та дисконтовані із застосуванням первісної ефективної ставки відсотка, відрізняються щонайменше на 10% від дисконтованої теперішньої вартості решти грошових потоків за первісних умов; значні зміни умов договору, які призвели б до не проходження «тесту характеристик передбачених договором грошових потоків». В разі здійснення суттєвої модифікації фінансового інструменту Банк припиняє визнання старого фінансового інструменту та визнає новий фінансовий інструмент.

Фінансові активи, які утримуються в межах бізнес-моделі «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків» та які успішно пройшли «тест характеристик передбачених договором грошових потоків» класифікуються до категорії фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю.

Інвестиції в інструменти капіталу, так само, як і похідні фінансові інструменти не можуть бути класифіковані до цієї категорії, оскільки автоматично не проходять «тест характеристик передбачених договором грошових потоків». Фінансові активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю, після початкового визнання оцінюються за амортизованою собівартістю з урахуванням зменшення

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

корисності на суму сформованих оціночних резервів. Процентні доходи, які визнаються із застосуванням ефективної ставки відсотка, початкові оціночні резерви та подальші зміни у розмірі оціночних резервів відображаються у складі доходів або витрат.

Фінансові активи, які утримуються в межах бізнес-моделі «утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків або продажу» та які успішно пройшли «тест характеристик передбачених договором грошових потоків», класифікуються до категорії фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід. Процентні доходи, які визнаються із застосуванням ефективної ставки відсотка, початкові оціночні резерви та подальші зміни у розмірі оціночних резервів, а також переоцінка в зв'язку зі зміною офіційного обмінного курсу (для боргових фінансових інструментів в іноземній валюті) відображаються у складі доходів або витрат. На дату припинення визнання або рекласифікації з категорії фінансових активів, оцінюваних за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, накопичена переоцінка фінансового інструменту переноситься з іншого сукупного доходу до складу доходів або витрат. Банк має право на власний розсуд під час первісного визнання інвестицій в інструменти капіталу класифікувати їх до категорії фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, причому дане рішення не може бути скасоване в майбутньому. Окрім того, дані інвестиції не мають бути призначені для торгівлі, а також не мають бути умовною компенсацією, визнаною покупцем в рамках угоди щодо об'єднання бізнесу, щодо якої застосовується МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу». За інвестиціями в інструменти капіталу, які класифікуються до даної категорії, дивіденди визнаються у складі доходів, оціночні резерви не формуються, а на момент припинення визнання фінансового інструменту накопичена переоцінка не переноситься до складу доходів або витрат, а переноситься до нерозподілених прибутків або збитків в межах іншого сукупного доходу.

Всі інші фінансові активи, які не можуть бути класифіковані до категорій оцінюваних за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, мають оцінюватись за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

Крім того, Банк має право при початковому визнанні класифікувати фінансовий інструмент, який може бути класифікований як оцінюваний за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, до категорії оцінюваного за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, але тільки за умови, що така класифікація значно зменшує невідповідність оцінки чи визнання, що інакше виникне внаслідок оцінювання активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними на різних підставах.

Фінансові зобов'язання – класифікація. Банк після первісного визнання оцінює та відображає в бухгалтерському обліку всі фінансові зобов'язання за амортизованою собівартістю, за винятком: 1) фінансових зобов'язань, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки; 2) фінансових зобов'язань, які виникають, якщо передавання фінансового активу не відповідає умовам припинення визнання або застосовується принцип продовження участі; 3) договорів фінансової гарантії, авалю, поручительства; 4) зобов'язань з кредитування за ставкою, нижче ринкової; 5) умовної компенсації, визнаної покупцем під час об'єднання бізнесів, до якої застосовується Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу». Така умовна компенсація в подальшому оцінюється за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Проценти витрати за фінансовими зобов'язаннями, що відносяться до категорії оцінюваних за амортизованою собівартістю, визнаються з використанням ефективної ставки відсотка у складі доходів або витрат.

Фінансові зобов'язання можуть оцінюватись за справедливою вартістю з переоцінкою через прибутки/збитки в наступних випадках: 1) за похідними фінансовими інструментами; 2) в разі, якщо вони створені або придбані з метою наступного продажу або зворотного викупу.

Банк під час первісного визнання фінансового зобов'язання на власний розсуд класифікує його без права наступної рекласифікації як таке, що обліковується за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, якщо: 1) ця класифікація усуває чи значно зменшує непослідовність оцінки або визнання, яка в іншому випадку виникла б унаслідок використання різних баз оцінки активів чи зобов'язань, або визнання пов'язаних із ними прибутків та збитків; 2) управління групою фінансових зобов'язань або групою фінансових активів та фінансових зобов'язань і оцінка результатів групи здійснюються на основі справедливої вартості згідно з документально оформленою стратегією управління ризиками або інвестиційною стратегією, і саме на цій основі формується внутрішня інформація про таку групу, яка надається провідному управлінському персоналу; 3) договір містить один або декілька вбудованих похідних інструментів, водночас основний договір не є фінансовим активом (окрім випадків, коли вбудований похідний інструмент є незначним або його відокремлення від основного договору було б заборонене).

Банк визнає зміну справедливої вартості фінансового зобов'язання, що обліковується за власним рішенням Банку за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, яка обумовлена зміною власного кредитного ризику, у складі іншого сукупного доходу. Банк визнає в прибутках або збитках інші суми зміни справедливої вартості фінансового зобов'язання.

Фінансові інструменти – оцінка. Нижче описано методи оцінки за справедливою вартістю або амортизованою собівартістю.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, оцінюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується Банком.

Портфель похідних фінансових інструментів або інших фінансових активів і фінансових зобов'язань, які не торгуються на активному ринку, оцінюється за справедливою вартістю групи фінансових активів і фінансових зобов'язань на основі ціни, яка буде отримана від продажу чистої довгої позиції (активу) за певною групою ризику або від продажу чистої короткої позиції (зобов'язання) за певною групою ризику при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Це стосується активів, які обліковуються за справедливою вартістю на періодичній основі, якщо Банк: (а) управляє групою фінансових активів та фінансових зобов'язань на основі чистої позиції за певним ринковим ризиком або кредитним ризиком певного контрагента, відповідно до внутрішньої стратегії

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

інвестування та управління ризиками; (б) надає інформацію за групами активів та зобов'язань ключовому управлінському персоналу; та (в) ринкові ризики, включаючи термін їх впливу на фінансові активи та фінансові зобов'язання, в основному співпадають.

Методи оцінки, зокрема, моделі дисконтованих грошових потоків або моделі, що базуються на нещодавніх операціях на ринку на загальних умовах або на фінансових даних об'єктів інвестицій, застосовуються для оцінки справедливої вартості для певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня зовнішня ринкова інформація щодо ціноутворення. Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) 1 Рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) 2 Рівень – це методи оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) 3 Рівень – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

Витрати на проведення операції – це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована собівартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки.

Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх збитків за кредитами) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Початкове визнання фінансових інструментів. Фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердження якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків.

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди, тобто на дату, коли Банк зобов'язується здійснити поставку фінансового активу. Всі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Для визначення справедливої вартості контрактів валютного свопу, які не торгуються на активному ринку, Банк використовує метод оцінки на основі дисконтованих грошових потоків. Між справедливою вартістю при початковому визнанні, якою вважається ціна угоди, та сумою, визначеною при початковому визнанні з використанням методик оцінки, можуть виникати різниці. Ці різниці амортизуються лінійним методом протягом строку контракту валютного свопу.

Припинення визнання фінансових активів. Банк списує фінансові активи з балансу, коли (а) строк дії прав на грошові потоки від фінансового активу, визначені умовами договору, закінчується або (б) Банк передав права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклав угоду про передачу, і при цьому (і) також передав в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Банк не передав та не залишив в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинив здійснювати контроль; контроль вважається збереженням, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж, або (в) відбулося списання за рахунок резерву.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Банк утримує фінансові активи, змінюється, то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Банку.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Всі короткострокові розміщення коштів на міжбанківському ринку, за винятком депозитів «овернайт», включено до коштів в інших банках. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти у касі, грошові кошти на рахунках до запитання та депозити «овернайт» в центральному банку та інших банках, використання яких не обмежене. Банк не включає депозитні сертифікати НБУ з терміном погашення до трьох місяців до грошових коштів та їх еквівалентів та

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

визначає їх як інструмент інвестиційної політики. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою собівартістю.

Обов'язкові резерви в НБУ. Залишки грошових коштів обов'язкового резерву в НБУ обліковуються за амортизованою собівартістю і являють собою процентні та безпроцентні обов'язкові резервні депозити, що не можуть використовуватися для фінансування повсякденних операцій Банку і, відповідно, не вважаються компонентом грошових коштів та їх еквівалентів для цілей складання звіту про рух грошових коштів.

Кредити та аванси банкам. Кредити та аванси банкам включають кошти в інших банках. Кошти в інших банках обліковуються тоді, коли Банк надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою собівартістю.

Кредити та аванси клієнтам. Кредити та аванси клієнтам обліковуються, коли Банк надає грошові кошти клієнтам з метою придбання або створення дебіторської заборгованості. Кредити та аванси клієнтам обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки (для кредитів, які не пройшли тест характеристик передбачених договором грошових потоків) або за амортизованою собівартістю (для всіх інших кредитів).

Знецінення фінансових активів. Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за період відповідно до моделі очікуваних збитків від впливу кредитного ризику. Банк визнає очікувані кредитні збитки та їх зміни на кожну звітну дату, відображаючи зміни кредитного ризику від дати первинного визнання активу. Іншими словами, знецінення являється однією із класифікаційних ознак міри кредитного ризику для активу і для відображення кредитних збитків не є обов'язковим настання події, яка свідчить про знецінення.

Банк визнає резерви на покриття очікуваних кредитних збитків щодо таких фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю із визнанням переоцінки у складі прибутку/збитку:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- кошти в інших банках;
- кредити та аванси клієнтам;
- цінні папери;
- інші фінансові активи.

За виключенням придбаних або створених фінансових активів, які зазнали зменшення корисності внаслідок дії кредитного ризику, очікувані кредитні збитки будуть оцінюватись із використання резерву на покриття збитків у сумі, яка дорівнює:

- очікуваним кредитним збитком на період у 12 місяців, тобто очікуваним кредитним збитком на весь строк дії фінансових інструментів, які виникають із подій дефолту фінансових інструментів, які можливі протягом 12 місяців після звітної дати (іменуються як Етап 1); або
- очікуваним кредитним збитком на весь строк дії фінансових інструментів, тобто очікуваним кредитним збитком на весь строк дії фінансових інструментів, які виникають із усіх можливих подій дефолту протягом строку дії фінансових інструментів (іменуються як Етап 2 та Етап 3).

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів вимагатиметься для фінансових інструментів тоді, коли кредитний ризик за цими фінансовими інструментами суттєво збільшився з моменту первісного визнання. Для всіх інших фінансових інструментів очікувані кредитні збитки оцінюватимуться у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам на період у 12 місяців. Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на вірогідність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між потоками грошових коштів, належними для Банку за договором, та потоками грошових коштів, які Банк передбачає отримати і які випливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною процентною ставкою активу.

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою собівартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективною процентною ставки, яка застосовувалася до зміни його умов. Банк оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовим інструментом у спосіб, що відображає: (а) об'єктивну та зважену за ймовірністю суму, визначену шляхом оцінки певного діапазону можливих результатів; (б) часову вартість грошей; і (в) обґрунтовано необхідну та підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов, що може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату. При оцінці очікуваних кредитних збитків Банк може не визначати всі можливі сценарії. Водночас, Банк врахує ризик або ймовірність настання кредитних збитків шляхом розгляду можливості настання кредитного збитку та можливості ненастання кредитного збитку, навіть якщо можливість настання кредитного збитку є малоімовірною.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у складі прибутку чи збитку за рік.

Проблемні активи, погашення яких в повному обсязі неможливе, списуються за рахунок відповідного резерву збитків від знецінення або частково – в разі наявності очікувань щодо отримання певних грошових потоків на їх погашення або повністю – після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік.

Для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між потоками грошових коштів за договорами, належними для Банку, якщо власник зобов'язання знімає кошти з кредиту, та потоками грошових коштів, які Банк передбачає отримати, якщо кошти з кредиту знімаються. Для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування власнику гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Банк передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банк оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або колективній основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву на покриття збитків базується на теперішній вартості очікуваних потоків грошових коштів від активу із використанням первісної ефективної процентної ставки активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи колективній основі.

Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. Фінансовий актив є «знеціненим у результаті дії кредитного ризику», коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні потоки грошових коштів від фінансового активу. Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику, відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента, що підтверджує отримана Банком фінансова інформація позичальника;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат (понад 90 днів);
- Банк, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику уступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для цінного паперу у результаті дії фінансових труднощів; або
- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника; та
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку;
- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину явну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити зменшення корисності фінансових активів у результаті дії кредитного ризику. Банк оцінює, чи зазнали боргові інструменти, які є фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на кожну звітну дату. Для оцінки того, чи зазнали боргові інструменти зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, Банк розглядає такі фактори як дохідність боргових цінних паперів, кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

Кредит вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли позичальнику надається уступка у силу погіршення фінансового стану позичальника, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання уступки ризик неотримання потоків грошових коштів за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими уступки передбачені, але не надаються, актив вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, включно з відповідністю визначення дефолту. Визначення дефолту включає індикатори малої ймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Придбані або створені фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. До придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ставляться інакше, тому що активи зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на момент первісного визнання. Для цих активів Банк визнає усі зміни в очікуваних кредитних збитках на увесь період дії інструмента з моменту первісного визнання як резерв на покриття збитків, причому будь-які зміни визнаються у складі прибутку або збитку. Сприятлива зміна для таких активів створює прибуток від зменшення корисності.

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв на покриття збитків на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом вірогідності дефолту (PD), яка впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Банк розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яких суттєвим зобов'язанням перед Банком; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Банком у повному обсязі.

Під час оцінки того, чи існує низька ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Банк враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування. Кількісні показники, такі як статус прострочення та невплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Банк використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, які або розробляються власними силами, або отримуються із зовнішніх джерел.

Істотне збільшення кредитного ризику. Банк здійснює моніторинг усіх фінансових активів, виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, до яких застосовуються вимоги щодо зменшення корисності, для оцінки того, чи відбулося істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо відбулося істотне збільшення кредитного ризику, Банк здійснить оцінку резерву на покриття збитків на основі очікуваних кредитних збитків скоріше на весь строк дії інструмента, ніж на 12 місяців.

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Банк порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на поточну звітну дату, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Банк бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозною інформацією, яка доступна без докладання надлишкових витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Банку та експертної кредитної оцінки, включно з прогнозною інформацією.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Коли актив стає простроченим на 30 днів, Банк приймає, що відбулося істотне збільшення кредитного ризику, і актив знаходиться на Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття збитків оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Зміна умов фінансових активів. Зміна фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють потоки грошових коштів від фінансового активу або зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Зміна впливає на суму та/або строки потоків грошових коштів за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою зміну, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на потоки грошових коштів негайно, але можуть вплинути на потоки грошових коштів у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

Банк переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їхнього повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать подовження термінів погашення кредиту, зміни у строках потоків грошових коштів від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплати потоків грошових коштів (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов.

Коли у фінансовий актив вноситься зміна, Банк оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Банку зміна призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов. У випадку коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається переоцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянутою балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призведе до виникнення прибутку або збитку після припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, за виключенням рідких випадків, коли новий кредит вважається створеним активом, який знецінився у результаті дії кредитного ризику. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянутою номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті зміни.

Банк здійснює моніторинг кредитного ризику змінених фінансових активів за рахунок оцінки якісної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами. Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця зміна не призводить до припинення визнання, Банк визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

У випадку коли зміна не призводить до припинення визнання, Банк розраховує прибуток/збиток від зміни, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Потім Банк оцінює очікувані кредитні збитки для зміненого активу, коли очікувані потоки грошових коштів, які виникають зі зміненого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Банку немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Банк визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні потоки грошових коштів для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Банк може застосувати процедури примусового стягнення заборгованост до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусового стягнення заборгованост Банку приводить до прибутку від зменшення корисності.

Подання резерву на покриття очікуваних кредитних збитків у звіті про фінансовий стан.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків подаються у звіті про фінансовий стан таким чином:

- Для фінансових активів, оцінюваних за амортизованою вартістю: як вирахування з валової балансової вартості активів.
- Для боргових інструментів, оцінюваних за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю. Однак, резерв на покриття збитків включається як частина суми переоцінки у складі резерву переоцінки інвестицій.
- Для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв на покриття очікуваних кредитних збитків.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Банк бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі зобов'язання з надання кредитів, акредитиви та фінансові гарантії. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам. Банк під час первісного визнання оцінює та відображає в бухгалтерському обліку фінансові гарантії, а також тверді зобов'язання з кредитування, надані за ставкою, нижчою, ніж ринкова, за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії.

Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання, крім зобов'язань надати кредити, якщо існує імовірність того, що Банк укладе конкретну кредитну угоду і не очікує реалізувати відповідний кредит протягом короткого періоду часу після його надання. Така комісія за надання кредиту відноситься на майбутні періоди та включається до складу балансової вартості кредиту при початковому визнанні. Станом на кінець кожного звітного періоду Банк оцінює зобов'язання з кредитування, надані за ставкою, нижчою, ніж ринкова, та фінансові гарантії за найбільшою з двох таких величин: 1) сумою оціночного резерву під очікувані кредитні збитки; 2) сумою справедливої вартості фінансового зобов'язання за мінусом амортизації накопиченого доходу згідно з принципами його визнання.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Інвестиції в цінні папери. Банк здійснює класифікацію та оцінку інвестицій у цінні папери відповідно до вимог МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», виходячи з бізнес-моделі, яка використовується Банком для управління цими інвестиціями та за результатами проходження тесту характеристик грошових потоків, передбачених договором. Банк може включати до зазначеної категорії: (а) облігації внутрішньої державної позики, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, (б) облігації внутрішньої державної позики, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки або збитки, та (в) депозитні сертифікати Національного банку України терміном погашення до трьох місяців, які обліковуються за амортизованою собівартістю.

Процентні доходи за інвестиціями в боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, обчислюються за методом ефективної процентної ставки та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік. Усі інші елементи зміни справедливої вартості відображаються у складі інших сукупних доходів до моменту списання інвестиції з балансу або її знецінення; у цей момент кумулятивний прибуток або збиток виключається зі складу інших сукупних доходів та відноситься на прибуток чи збиток за рік.

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за рік відповідно до моделі очікуваних кредитних збитків. Накопичений збиток від знецінення, що оцінюється як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від знецінення активу, раніше визнаний у складі прибутку чи збитку, вилучається з інших сукупних доходів та визнається у прибутку чи збитку за рік. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту збільшується і це збільшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення у прибутку чи збитку, то збиток від знецінення сторнується через прибуток чи збиток за рік.

Інвестиційна нерухомість. Інвестиційна нерухомість – це нерухоме майно, яким Банк володіє для отримання доходу від здачі його в оренду чи від збільшення його вартості, або для обох цих цілей, і яке Банк сам не займає.

Інвестиційна нерухомість спочатку обліковується за первісною вартістю, що включає витрати на проведення операції, а в подальшому переоцінюється за справедливою вартістю, скоригованою для відображення ринкових умов станом на кінець звітного періоду.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості – це сума, на яку можна обміняти об'єкт нерухомості під час здійснення угоди на загальних умовах між добре обізнаними непов'язаними сторонами, що діють на добровільних засадах. Незалежним продавцем не є вимушений продавець, який готовий продати об'єкт нерухомості за будь-якою ціною. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є поточні ціни, які спостерігаються на активному ринку щодо аналогічної нерухомості зі схожим місцем розташування та в однаковому стані.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

За відсутності на активному ринку поточних цін Банк аналізує інформацію з різних джерел, у тому числі:

- поточні ціни, що спостерігаються на активному ринку щодо об'єктів нерухомості, які відрізняються призначенням, станом та місцезнаходженням, скориговані з урахуванням цих відмінностей;
- ціни останніх операцій з аналогічними об'єктами нерухомості, здійснених на менш активних ринках, скориговані для відображення будь-яких змін економічної ситуації, які відбулися після дати здійснення останніх операцій за вказаними цінами; та
- прогнози дисконтованих грошових потоків, основані на найбільш достовірних оцінках майбутніх грошових потоків з урахуванням умов будь-яких суттєвих орендних або інших договорів і, якщо можливо, об'єктивних зовнішніх даних, таких як поточна орендна плата, яка спостерігається на ринку;
- щодо аналогічних об'єктів нерухомості зі схожим місцезнаходженням та в однаковому стані, а також використання ставок дисконтування для відображення поточних ринкових оцінок стосовно невизначеності суми та строків грошових потоків.

Ринкова вартість інвестиційної нерухомості Банку визначається за звітами незалежних оцінювачів, які мають визнану відповідну професійну кваліфікацію і актуальний досвід оцінки нерухомого майна, подібного за місцем розташування та категорією.

Інвестиційна нерухомість, яка знаходиться у процесі вдосконалення або реконструкції для її подальшого використання в якості інвестиційної нерухомості, продовжує оцінюватись за справедливою вартістю.

Зароблений орендний дохід показується у складі прибутку чи збитку за рік в інших операційних доходах. Прибутки та збитки внаслідок змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості показуються окремо у складі прибутку чи збитку за рік.

Подальші витрати капіталізуються у балансовій вартості активу лише в разі, коли ймовірно, що Банк отримає від цього активу майбутні економічні вигоди, а його вартість можна достовірно оцінити. Всі інші витрати на ремонт та обслуговування визнаються в момент їх виникнення.

Приміщення та обладнання. Приміщення та обладнання обліковуються за первісною вартістю, трансформованою до еквівалента купівельної спроможності української гривні станом на 31 грудня 2000 року для активів, придбаних до 1 січня 2001 року, або за сумою переоцінки, як описано нижче, мінус накопичена амортизація та резерв на знецінення, якщо потрібно.

Вартість приміщень переоцінюється з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості, станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в інших сукупних доходах та призводить до збільшення суми переоцінки у складі капіталу. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до інших сукупних доходів та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за рік.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Резерв переоцінки приміщень, показаний у складі капіталу, відноситься безпосередньо на накопичений дефіцит у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується, або коли Банк продовжує використовувати актив. В останньому випадку сума реалізованої переоцінки – це різниця між сумою амортизації, розрахованої на основі переоціненої балансової вартості активу, та сумою амортизації, розрахованої на основі первісної вартості активу. Накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується до вартості переоцінки активу.

Ринкова вартість інвестиційної нерухомості Банку визначається за звітами незалежних оцінювачів, які мають визнану відповідну професійну кваліфікацію і актуальний досвід оцінки нерухомого майна, подібного за місцем розташування та категорією. Основою оцінки є метод порівняння продажів. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу порівняння продажів.

Всі інші компоненти приміщень та обладнання обліковуються за первісною вартістю мінус накопичена амортизація та збитки від знецінення (за наявності). Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак знецінення приміщень та обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво Банку розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість зменшується до вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік у сумі перевищення величини знецінення над попередньою додатною переоцінкою, яка відображена у складі капіталу. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку за рік (в інших операційних доходах або витратах).

Амортизація. Амортизація на землю та незавершене будівництво не нараховується. Амортизація інших компонентів приміщень та обладнання розраховується прямолінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості або вартості оцінки до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу:

	Строки експлуатації (у роках)
Приміщення	50
Транспортні засоби	7
Комп'ютерне та офісне обладнання	4-6
Вдосконалення орендованого майна	протягом строку оренди

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Банк отримав би у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації даного активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активів та строки їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються станом на кінець кожного звітного періоду.

Нематеріальні активи за винятком гудвілу. Нематеріальні активи Банку мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію програмного забезпечення.

Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Банком і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх здійснення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується прямолінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 4 роки.

Актив з права користування – актив, який представляє собою право орендаря використовувати базовий актив протягом строку оренди.

На дату початку оренди Банк оцінює актив з правом користування за собівартістю. Собівартість активу з правом використання охоплює: а) суму первісної оцінки орендного зобов'язання; б) будь-які орендні платежі, здійснені на дату початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди; в) будь-які первісні прямі витрати, понесені Банком; та г) оцінку витрат, які будуть понесені орендарем у процесі демонтажу та переміщення орендованого активу, відновлення місця, на якому він розташований, або відновлення орендованого активу до стану, що вимагається умовами оренди, окрім випадків, коли такі витрати здійснюються з метою створення запасів. Банк несе зобов'язання за такими витратами або на дату початку оренди, або внаслідок використання орендованого активу протягом певного періоду.

Після первісного визнання Банк оцінює актив з права користування за собівартістю з вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків внаслідок зменшення корисності, та з коригуванням на будь-яку переоцінку орендного зобов'язання. Банк здійснює нарахування амортизації активу з права користування прямолінійним методом, амортизаційні витрати відображаються у складі адміністративних та інших операційних витрат. Період амортизації відповідає строку орендного зобов'язання.

Орендні зобов'язання. На дату початку оренди Банк оцінює орендні зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату. Орендні платежі Банк дисконтує застосовуючи припустиму ставку відсотка в оренді, якщо таку ставку можна легко визначити. Якщо таку ставку не можна легко визначити, то Банк застосовує ставку додаткових запозичень орендаря. Банк відображає орендні зобов'язання окремо у звіті про фінансовий стан, відсотки на орендне зобов'язання визнаються у складі процентних витрат у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Строк оренди – це нескасовний період, протягом якого Банк має право використовувати орендований актив, а також обидва такі строки: а) періоди, які охоплює можливість продовження оренди, якщо Банк є обґрунтовано впевнений у тому, що він реалізує таку можливість; та б) періоди, які охоплює можливість припинити оренду, якщо орендар обґрунтовано упевнений у тому, що він не реалізує таку можливість.

Модифікація оренди – зміна обсягу оренди або компенсації за оренду, яка не була частиною початкових умов оренди (наприклад, додаткове включення або припинення права на використання одного або більше базових активів або продовження чи скорочення строку оренди за договором).

Ставка додаткових запозичень орендаря – ставка відсотка, яку Банк сплатив би, щоб запозичити на подібний строк та з подібним забезпеченням коштів, які необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Кошти банків. Кошти банків включають себе заборгованість перед іншими банками. Заборгованість перед іншими банками обліковується з моменту надання Банку грошових коштів або інших активів банками-контрагентами. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою собівартістю. Якщо Банк купує власну заборгованість, зобов'язання виключається з балансу, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сплаченою сумою відноситься на фінансовий результат від дострокового погашення заборгованості.

Якщо умови фінансового зобов'язання переглядаються, і переглянуті умови суттєво відрізняються від попередніх умов, нове фінансове зобов'язання первісно визнається за справедливою вартістю. Переглянуті умови фінансового зобов'язання суттєво відрізняються від попередніх умов цього зобов'язання, якщо поточна вартість майбутніх грошових потоків відповідно до нових умов, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, відрізняється від балансової вартості цього зобов'язання більш ніж на 10%.

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або корпоративними клієнтами та обліковуються за амортизованою собівартістю.

Похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, що включають валютні свопи та форвардні контракти, обліковуються за справедливою вартістю.

Всі похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, коли їхня справедлива вартість негативна. Зміни справедливої вартості похідних інструментів відносяться на прибуток чи збиток за рік. Банк не застосовує хеджування.

Податкові доходи (витрати). У цій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати або кредит з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування і відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваного прибутку чи збитку за поточний та попередні періоди. Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує імовірність отримання оподатковуваного прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Забезпечення – це резерви за фінансовими зобов'язаннями (гарантіями та зобов'язаннями з кредитування) та зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Зобов'язання нефінансового характеру відображаються у фінансовій звітності, коли Банк має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що для погашення такого зобов'язання потрібний буде відтік ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою собівартістю.

Статутний капітал. Прості акції показані у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як емісійний дохід.

Додатковий капітал. Додатковий капітал визнається, коли акціонери Банку надають кошти у формі, іншій, ніж внески до акціонерного капіталу. До складу додаткового капіталу включається прибуток від початкового визнання заборгованості перед материнською компанією за ставками, що нижче ніж ті, що пропонуються непов'язаним сторонам. В подальшому такий додатковий капітал переноситься на нерозподілений прибуток у сумі, що відповідає частині прибутку від початкового визнання, яка визнана у звіті про прибутки та збитки у відповідному періоді.

Дивіденди. Дивіденди показуються у складі капіталу в періоді, в якому вони були оголошені. Будь-які дивіденди, оголошені після закінчення звітного періоду, але до ухвалення фінансової звітності до випуску, описуються у Примітці 36 «Події після закінчення звітного періоду». Основою розподілу визначено нерозподілений прибуток.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Визнання доходів та витрат. Процентні доходи та витрати для усіх фінансових інструментів визнаються у звіті про прибутки та збитки із використанням методу ефективної процентної ставки та подаються у складі процентних доходів та процентних витрат відповідно. Ефективна процентна ставка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані потоки грошових коштів від фінансового інструмента протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, коли доцільно, коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з урахуванням всіх договірних умов за інструментом.

Банк прийняв рішення подавати процентні доходи за фінансовими активами, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибуток або збиток, у складі процентних доходів звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Розрахунок ефективної процентної ставки включає усі комісії, сплачені або отримані між сторонами договору, які супроводжують і безпосередньо стосуються конкретної кредитної угоди, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти. Для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, витрати на здійснення операції визнаються у складі прибутку або збитку на момент первісного визнання.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються із застосуванням ефективної процентної ставки до валової балансової вартості фінансових активів, не знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву під очікувані кредитні збитки), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Для фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, процентні доходи розраховуються із застосуванням ефективної процентної ставки до амортизованої вартості фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто валової балансової вартості, за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки). Для придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ефективна процентна ставка відображає очікувані кредитні збитки під час визначення майбутніх потоків грошових коштів, які передбачається отримати від фінансового активу.

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із формуванням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою).

Комісійні за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Банком, є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, якщо існує імовірність того, що Банк укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Банк не відносить зобов'язання із надання кредитів за ринковими ставками до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки чи збитки.

Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою Банку є валюта первинного економічного середовища, в якому працює Банк. Функціональною валютою та валютою подання Банку є національна валюта України – українська гривня.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту Банку за офіційним обмінним курсом НБУ станом на кінець кожного відповідного звітного періоду. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту Банку за офіційними обмінними курсами НБУ на кінець року, відображаються у складі прибутку чи збитку за рік. Перерахунок за курсами обміну на кінець року не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю, в іноземній валюті, в тому числі інвестиції в інструменти капіталу, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості. Вплив змін обмінного курсу на справедливую вартість немонетарних статей, які оцінюються за справедливою вартістю, обліковується у складі прибутків або збитків від зміни справедливої вартості.

Основні курси обміну, що використовувалися для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	30 вересня 2023 року, гривень	31 грудня 2022 року, гривень	30 вересня 2022 року, гривень
1 долар США	36.5686	36.5686	36.5686
1 євро	38.5543	38.951	35.5611

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями. При цьому право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутніх подій та (б) повинне мати юридичну силу в усіх наступних обставинах: (i) у ході ведення звичайної комерційної діяльності, (ii) у разі невиконання зобов'язань за платежами (подія дефолту) та (iii) у випадку неплатоспроможності чи банкрутства.

Витрати на виплати працівникам. Витрати на заробітну плату, єдиний соціальний внесок, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Банку. У Банку відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснити пенсійні або інші подібні виплати, крім платежів за планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Звітність за сегментами. Банк не розкриває інформацію відповідно до положень МСФЗ 8 «Операційні сегменти» оскільки його цінні папери відкрито не продаються та не купуються, а також Банк не планує надавати свою фінансову звітність відповідним органам у зв'язку з розміщенням будь-яких видів фінансових інструментів на відкритому ринку цінних паперів.

Зміни в розкритті інформації. У 2023 році Банк розкриває результати від модифікації фінансових активів у статті «Інші прибутки (збитки)» Звіту про сукупний дохід, прибуток або збиток. У зв'язку з цим додатний результат від модифікації фінансових активів за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2022 року в сумі 8 162 тис. грн був рекласифікований зі статті «Інші адміністративні та операційні витрати» до статті «Інші прибутки (збитки)» Звіту про сукупний дохід, прибуток або збиток за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2022р.

4. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно переглядаються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року.

Істотні припущення

Істотне збільшення кредитного ризику. Як зазначено у Примітці 3, очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює очікуванім кредитним збиткам на період 12 місяців для активів Етапу 1 або очікуванім кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно збільшується у порівнянні із кредитними ризиком на момент первісного визнання. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» не визначає те, що входить до істотного збільшення кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Банк враховує обґрунтовану якісну та кількісну інформацію, опираючись на власний досвід та прогнозні дані.

Моделі і припущення, які використовуються. Банк використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Моделі і припущення, які використовуються. Банк використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Банк регулярно аналізує свої кредитні портфелі для оцінки знецінення. При визначенні того, чи необхідно відображати збиток від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік, Банк використовує модель очікуваних кредитних збитків, яка враховує ймовірність понесення потенційних збитків від реалізації кредитного ризику в майбутньому та ґрунтується на оцінці потенційного зменшення грошових потоків від активу, як наслідок впливу різноманітного роду факторів та ознак. Такі ознаки та фактори можуть включати існуючі дані, що вказують на негативні зміни платоспроможності позичальників, а саме зниження операційної діяльності у економічному секторі діяльності позичальників, погіршення фінансового стану позичальників, екстраординарні негативні події, що можуть впливати на діяльність позичальників, зниження операційної діяльності і як результат неефективності ведення бізнесу через некоректні дії менеджменту, перелік негативних факторів не є вичерпним та деталізовано аналізується зі сторони Банку в рамках оцінки кредитного ризику.

4. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Інші істотні припущення використані в рамках оцінки кредитного ризику. Банком в ході ідентифікації рівня кредитного ризику та переміщенням до Етапу 2 чи Етапу 3 активів у порівнянні із первісним визнанням, аналізується та досліджується фактор дефолту та/або потенційного дефолту активів/позичальників. Відповідний фактор визначає можливість позичальників/боржників Банку в подальшому обслуговувати кредитні заборгованості та характеризується простроченою заборгованістю перед Банком (незалежно від типу платежу) на більше чим 90 днів та/або іншими ознаками, що свідчать про потенційну неможливість у подальшому обслуговувати кредитну заборгованість.

Банком зважаючи на поточний стан у країні враховане консервативне припущення стосовно не включення заставного майна на тимчасово окупованих територіях та територіях із активними бойовими діями до оцінки кредитного ризику. Більш детально, Банк беручи до уваги наявності та доступності не має можливості здійснювати плановий моніторинг та переоцінку вищезазначеного заставного майна, тому як результат не враховує її при оцінці кредитного ризику.

Оцінка активів Банку на предмет переміщення до Етапу 2 та Етапу 3 також враховує, виходячи із принципів МСФЗ, найактуальнішу інформацію отриману від позичальників стосовно рівня їх поточної діяльності, втрат від бойових дій, характеристики труднощів при веденні бізнесу викликаних війною, тощо. Дана інформація враховується у припущеннях і встановленні ваг того чи іншого сценарію при здійсненні індивідуальної оцінки та обрахунку ймовірності майбутніх дисконтованих грошових потоків за кожним із сценаріїв.

Економічна ситуація у державі вимагає у Банку застосовувати консервативні оцінки відносно майбутніх економічних прогнозів та відповідно ключових параметрів макроекономічних моделей. Так Банком в ході оцінки статистичної значимості, обрано моделі, що включають найбільш релевантні для поточного соціально-економічного становища макроекономічні параметри із встановленням консервативних оцінок їх значень у майбутньому.

Керівництво використовує оцінки та припущення, які були допущені в рамках оцінки кредитного ризику, що враховують адекватність виміру потенційної реалізації кредитного ризику через оцінку сценарних ймовірностей настання тих чи інших подій для конкретного позичальника та втрат від настання цих сценаріїв, а також оцінці портфелів позичальників на предмет ймовірності настання дефолту із врахуванням макроекономічних прогнозів.

Методологія та припущення, що використовуються для оцінки як строків, так і сум майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються із метою використання найбільш точних, актуальних та достеменних методів, інструментаріїв та підходів для оцінки кредитного ризику.

Джерела невизначеності в оцінках. Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Банку і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені у фінансовій звітності.

Ймовірність дефолту. Ймовірність дефолту є ключовим сигналом у вимірюванні рівня кредитних збитків. Ймовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

4. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Рівень збитку у випадку дефолту. Збитки у випадку дефолту є оцінкою збитків, які виникнуть при дефолті. Він ґрунтується на різниці між грошовими потоками, належними за договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Справедлива вартість інвестицій в цінні папери у портфелі Банку, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід. При оцінці справедливої вартості інвестицій в цінні папери, Банк використовує ринкові дані в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі дані відсутні, Банк використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів.

Визнання відстроченого активу з податку на прибуток. Відстрочений податковий актив відображається в обліку лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочений податковий актив за невикористаними податковими збитками банку визнається виходячи із судження, що отримання достатнього оподаткованого прибутку, за яким можна буде здійснити залік із невикористаними податковими збитками, є ймовірним, та що строк дії цих податкових збитків не закінчується згідно з чинним податковим законодавством. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків базується на трирічному бізнес-плані банку. Ключові припущення, які формують основу очікувань, стосуються динаміки зміни активів та зобов'язань, доходів та витрат, резервів, відсоткових ставок, диверсифікації кредитного портфелю тощо.

5. Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень

Наступні поправки та тлумачення набули чинності з 1 січня 2023 року:

- Зміни до МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», до Практичних рекомендацій № 2 з МСФЗ «Формування суджень щодо суттєвості»;
- МСФЗ 17 «Страхові контракти»
- Зміни до МСФЗ 17 «Страхові контракти» - Перше застосування МСФЗ 17 та МСФЗ 9;
- Зміни до МСБО (IAS) 8 «Облікові політики, зміни у бухгалтерських оцінках та помилки» – Визначення облікових оцінок;
- Зміни до МСБО 12 «Податки на прибутки».

6. Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності

На дату затвердження цієї фінансової звітності Банк не застосовував такі нові та переглянуті МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
Зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності" – Класифікація зобов'язань як поточні та непоточні	1 січня 2024 року
Зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності" – "Непоточні зобов'язання з додатковими умовами"	1 січня 2024 року
Зміни до МСФЗ 16 «Оренда» – Орендні зобов'язання при продажу та зворотній оренді;	1 січня 2024 року
Поправки до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» та МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» – Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим або спільним підприємством	Дата буде визначена РМСБО

Очікується, що нові стандарти, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на діяльність Банку.

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти представлені наступним чином:

У тисячах гривень	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Залишки на рахунку в НБУ	835 236	324 818
Грошові кошти у касі та залишки в банкоматах	81 235	65 323
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках:		
- Україна	1 171	1 390
- інші країни	1 368 037	1 205 428
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(4 490)	(4 173)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	2 281 189	1 592 786

Станом на 30 вересня 2023 року загальна сума кореспондентських рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках, що перебували в найбільшому банку-кореспонденті, складала 56 236 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: 748 423 тисяч гривень), або 70% від загальної суми портфелю (31 грудня 2022 року: 62%).

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

8. Кредити та аванси банкам

Кошти в інших банках представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Гарантійні депозити, розміщені в НБУ та інших банках	30 479	30 262
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(13)	(13)
Всього коштів в інших банках	30 466	30 249

Станом на 30 вересня 2023 року гарантійні депозити, розміщені в інших банках, у сумі 30 466 тисячі гривень (31 грудня 2022 року: 30 249 тисячі гривень), розміщені як покриття операцій з іншими банками за картковими операціями.

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

9. Кредити та аванси клієнтам

Кредити та аванси клієнтам представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	329	364
Всього кредитів та авансів клієнтам, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки	329	364
Кредити юридичним особам	1 939 653	2 413 538
Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	3 034	3 500
Кредити фізичним особам – кредитна картка	1 990	2 789
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	519	501
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(330 850)	(319 643)
Всього кредитів та авансів клієнтам, що обліковуються за амортизованою собівартістю	1 614 346	2 100 685
Всього кредитів та авансів клієнтам	1 614 675	2 101 049

Станом на 30 вересня 2023 року сукупна сума кредитів, виданих 10 найбільшим позичальникам Банку, складала 858 274 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: 966 575 тисяч гривень), або 53% від загальної суми кредитного портфелю (31 грудня 2022 року: 40%).

Протягом дев'яти місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 року в сумі резерву на покриття очікуваних кредитних збитків відбулися такі зміни:

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Всього
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на початок періоду	50 846	180 252	88 545	319 643
Нові створені активи	26 405	-	-	26 405
Перехід в Етап 1	2 005	(2 005)	-	-
Перехід в Етап 2	(21 584)	21 817	(233)	-
Перехід в Етап 3	-	(12 805)	12 805	-
Вплив зміни кредитного ризику	(1 885)	26 563	324	25 002
Погашення активів	(8 908)	(14 280)	(5 819)	(29 007)
Нарахування, визнані у складі процентних доходів	-	-	4 754	4 754
Вплив змін параметрів моделей оцінки	(29 186)	61 875	2 243	34 932
Інші зміни резерву (в тому числі часткове погашення та продаж кредитів)	(2 882)	(40 711)	(6 729)	(50 322)
Списані активи протягом періоду:				
- Кредити юридичним особам	-	-	-	-
- Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	-	-	(109)	(109)
- Кредити фізичним особам – кредитна картка	-	-	(87)	(87)
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	(25)	(25)
Повернення списаної безнадійної заборгованості	-	-	1 723	1 723
Вплив змін курсів іноземних валют	37	(1 175)	(921)	(2 059)
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на кінець періоду	14 848	219 531	96 471	330 850

Протягом дев'яти місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 року в сумі балансової вартості кредитів та авансів клієнтам, що обліковуються за амортизованою собівартістю відбулися такі зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Всього
Кредити до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на початок періоду	1 448 411	873 014	98 903	2 420 328
Нові створені активи	297 945	-	-	297 945
Перехід в Етап 1	36 276	(36 276)	-	-
Перехід в Етап 2	(257 458)	258 009	(551)	-
Перехід в Етап 3	-	(22 655)	22 655	-
Погашення активів	(189 630)	(80 168)	(9 400)	(279 198)
Модифікації, що не призводять до припинення визнання активу	487	(619)	-	(132)
Інші зміни (в тому числі часткове погашення кредитів)	(320 901)	(164 285)	(5 331)	(490 517)
Списані активи протягом періоду:				
- Кредити юридичним особам	-	-	-	-
- Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	-	-	(109)	(109)
- Кредити фізичним особам – кредитна картка	-	-	(87)	(87)
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	(25)	(25)
Вплив змін курсів іноземних валют	(186)	(1 876)	(947)	(3 009)
Кредити до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на кінець періоду	1 014 944	825 144	105 108	1 945 196

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Протягом дев'яти місяців, що закінчилися 30 вересня 2022 року, в сумі резерву на покриття очікуваних кредитних збитків відбулися такі зміни:

У тисячах гривень	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Всього
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на початок періоду	22 988	30 975	6 447	60 410
Нові створені активи	25 194	-	-	25 194
Перехід в Етап 1	10 072	(10 072)	-	-
Перехід в Етап 2	(21 240)	21 366	(126)	-
Перехід в Етап 3	(22)	(1 396)	1 418	-
Вплив зміни кредитного ризику	(10 037)	71 439	(219)	61 183
Погашення активів	(9 547)	(8 889)	(137)	(18 573)
Нарахування, визнані у складі процентних доходів	-	-	171	171
Вплив змін параметрів моделей оцінки	19 763	110 386	210	130 359
Інші зміни резерву (в тому числі часткове погашення кредитів)	(2 080)	4 774	(3 228)	(534)
Списані активи протягом періоду:				
- Кредити юридичним особам	-	-	(2 708)	(2 708)
- Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	-	-	-	-
- Кредити фізичним особам – кредитна картка	-	-	(285)	(285)
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	(39)	(39)
Повернення списаної безнадійної заборгованості	-	-	3 511	3 511
Вплив змін курсів іноземних валют	2 019	13 058	155	15 232
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на кінець періоду	37 110	231 641	5 170	273 921

Протягом дев'яти місяців, що закінчилися 30 вересня 2022 року, в сумі балансової вартості кредитів та авансів клієнтам, що обліковуються за амортизованою собівартістю відбулися такі зміни:

У тисячах гривень	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Всього
Кредити до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на початок періоду	2 553 048	95 145	6 783	2 654 976
Нові створені активи	1 028 206	-	-	1 028 206
Перехід в Етап 1	710	(710)	-	-
Перехід в Етап 2	(947 296)	947 428	(132)	-
Перехід в Етап 3	(108)	(1 411)	1 519	-
Погашення активів	(749 605)	(65 270)	(146)	(815 021)
Модифікації, що не призводять до припинення визнання активу	4 451	3 711	-	8 162
Інші зміни (в тому числі часткове погашення кредитів)	(386 154)	(42 712)	259	(428 607)
Списані активи протягом періоду:				
- Кредити юридичним особам	-	-	(2 708)	(2 708)
- Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	-	-	-	-
- Кредити фізичним особам – кредитна картка	-	-	(285)	(285)
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	(39)	(39)
Вплив змін курсів іноземних валют	55 338	85 243	334	140 915
Кредити до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на кінець періоду	1 558 590	1 021 424	5 585	2 585 599

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

В результаті діяльності Банку щодо спрощення фінансові активи можуть бути модифіковані. Наступна таблиця стосується модифікованих кредитів та авансів клієнтам, що знаходяться на 2 та 3 стадіях знецінення, де зміна не приводить до припинення визнання.

Кредити та аванси клієнтам (з урахуванням збитків на підставі терміну служби ECL), змінені протягом 2023 та 2022 років:

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Чиста амортизована вартість до модифікації	142 831	-
Чистий прибуток/(збиток) від модифікації	(619)	-
Валова балансова вартість модифікованого активу, коли Стадія 2 або 3 змінилась на Стадію 1 протягом звітного року	-	-

Загальний негативний результат від модифікації фінансових активів за 2023 рік у сумі 132 тис. грн (2022 рік: позитивний результат 8 162 тис. грн) відображено у статті «Інші прибутки(збитки)».

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки представлена наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Сума	%	Сума	%
Торгівля	748 201	38	965 118	40
Виробництво	555 001	29	621 072	25
Сільське господарство	463 156	24	490 382	20
Будівництво та управління нерухомістю	104 308	5	208 291	9
Діяльність у сфері охорони здоров'я	9 938	1	49 441	2
Послуги	15 654	1	25 992	1
Транспортна галузь	7 959	-	13 522	1
Фізичні особи	5 872	-	7 153	-
Інше	35 436	2	39 721	2
Всього кредитів та авансів клієнтам (до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків)	1 945 525	100	2 420 692	100

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 32.

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів, що обліковуються за амортизованою собівартістю за кредитною якістю станом на 30 вересня 2023 року:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – кредитна карта	Всього
<i>Етап 1</i>						
- не прострочені	1 012 709	-	1 185	38	738	1 014 670
- прострочені менше, ніж 30 днів	-	-	175	56	43	274
Всього Етап 1	1 012 709	-	1 360	94	781	1 014 944
<i>Етап 2</i>						
- не прострочені	816 262	-	-	-	19	816 281
- прострочені менше, ніж 90 днів	8 385	-	458	9	11	8 863
Всього Етап 2	824 647	-	458	9	30	825 144
<i>Етап 3</i>						
- не прострочені	8 023	-	-	-	10	8 033
- прострочені менше, ніж 90 днів	873	-	-	-	-	873
- прострочені від 91 до 180 днів	7 019	-	-	15	13	7 047
- прострочені від 181 до 360 днів	86 382	-	-	6	23	86 411
- прострочені більше 360 днів	-	-	1 216	395	1 133	2 744
Всього Етап 3	102 297	-	1 216	416	1 179	105 108
Валова балансова вартість кредитів	1 939 653	-	3 034	519	1 990	1 945 196
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(327 624)	-	(1 510)	(462)	(1 254)	(330 850)
Всього кредитів та авансів клієнтам, що обліковуються за амортизованою собівартістю	1 612 029	-	1 524	57	736	1 614 346

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів, що обліковуються за амортизованою собівартістю за кредитною якістю станом на 31 грудня 2022 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Іпотечні кредити на придбання житлової нерухомості	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – кредитна карта	Всього
<i>Етап 1</i>						
- не прострочені	1 445 534	-	1 314	90	1 138	1 448 076
- прострочені менше, ніж 30 днів	-	-	244	10	81	335
Всього Етап 1	1 445 534	-	1 558	100	1 219	1 448 411
<i>Етап 2</i>						
- не прострочені	872 947	-	-	-	-	872 947
- прострочені менше, ніж 90 днів	-	-	-	1	66	67
Всього Етап 2	872 947	-	-	1	66	873 014
<i>Етап 3</i>						
- не прострочені	10 773	-	-	-	38	10 811
- прострочені менше, ніж 90 днів	84 284	-	-	1	15	84 300
- прострочені від 91 до 180 днів	-	-	63	7	112	182
- прострочені від 181 до 360 днів	-	-	1 775	265	804	2 844
- прострочені більше 360 днів	-	-	104	127	535	766
Всього Етап 3	95 057	-	1 942	400	1 504	98 903
Валова балансова вартість кредитів	2 413 538	-	3 500	501	2 789	2 420 328
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(315 304)	-	(1 991)	(422)	(1 926)	(319 643)
Всього кредитів та авансів клієнтам, що обліковуються за амортизованою собівартістю	2 098 234	-	1 509	79	863	2 100 685

Протягом 2012-2014 років Банком було укладено угоди відступлення права вимоги частини іпотечних кредитів на придбання житлової нерухомості Державній іпотечній установі (надалі – «ДІУ»), за якими Банком було відступлено права вимоги на майбутні грошові потоки. Банк надавав ДІУ послуги з подальшого прийому платежів за цими кредитами за встановлену винагороду. В зв'язку з тим, що ДІУ має право зворотного відступлення права вимоги за такими угодами в разі погіршення умов їх виконання позичальниками, Банк не припиняв їх визнання і продовжував обліковувати у складі кредитів та авансів клієнтам. Станом на 30 вересня 2023 року такі кредити відсутні (31 грудня 2022 року вартість таких кредитів становила 31 тисячу гривень, а сума пов'язаних з ними коштів, отриманих від інших фінансових організацій, становила 31 тисячу гривень).

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

10. Інвестиції в цінні папери

Інвестиції в цінні папери представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2022 року	31 грудня 2022 року
Державні облігації України	-	34 881
Всього інвестицій в цінні папери у портфелі Банку, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід	-	34 881
Державні облігації України	37 265	36 908
Депозитні сертифікати НБУ	2 322 006	2 042 570
Всього інвестицій в цінні папери у портфелі Банку, що обліковуються за амортизованою собівартістю	2 359 271	2 079 478
Всього інвестицій в цінні папери	2 359 271	2 114 359

11. Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість представлена наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Інвестиційна нерухомість за справедливою вартістю станом на 1 січня	1 741	1 825
Нерухомість, що перейшла у власність Банку у розрахунок за простроченими кредитами	-	-
Вибуття (продаж)	(1 635)	-
Дохід/(збитки) від зміни справедливої вартості	-	-
Інвестиційна нерухомість за справедливою вартістю станом на 30 вересня	106	1 825

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

12. Приміщення, обладнання та нематеріальні активи

Рух основних засобів та нематеріальних активів представлений таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	Приміщення	Вдосконалення орендованого майна	Транспортні засоби	Офісне та комп'ютерне обладнання	Незавершене будівництво та не введене в експлуатацію програмне забезпечення	Всього приміщень та обладнання	Нематеріальні активи	Всього
Первісна вартість або вартість оцінки станом на 31 грудня 2021 року		47 983	35 477	14 615	116 086	3 235	217 396	77 414	294 810
Накопичена амортизація		-	(23 732)	(7 308)	(76 732)	-	(107 772)	(45 932)	(153 704)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2021 року		47 983	11 745	7 307	39 354	3 235	109 624	31 482	141 106
Надходження		207	54	-	255	74	590	13 293	13 883
Переведення до іншої категорії		-	-	-	1 967	(1 967)	-	-	-
Вибуття		-	-	-	-	(61)	(61)	-	(61)
Вибуття первісна вартість		-	-	-	-	(61)	(61)	-	(61)
Вибуття знос		-	-	-	-	-	-	-	-
Амортизаційні відрахування		(933)	(2 494)	(1 412)	(7 181)	-	(12 020)	(6 306)	(18 326)
Зменшення корисності		(2 280)	-	-	(91)	-	(2 371)	-	(2 371)
Первісна вартість або вартість оцінки станом на 30 вересня 2022 року		45 910	35 531	14 615	118 217	1 281	215 554	90 707	306 261
Накопичена амортизація		(933)	(26 226)	(8 720)	(83 913)	-	(119 792)	(52 238)	(172 030)
Залишкова вартість станом на 30 вересня 2022 року		44 977	9 305	5 895	34 304	1 281	95 762	38 469	134 231

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

12. Приміщення, обладнання та нематеріальні активи (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	Приміщення	Вдосконалення оренованого майна	Транспортні засоби	Офісне та комп'ютерне обладнання	Незавершене будівництво та не введене в експлуатацію програмне забезпечення	Всього приміщень та обладнання	Нематеріальні активи	Всього
Первісна вартість або вартість оцінки станом на 31 грудня 2022 року		45 894	35 537	14 618	116 638	1 290	213 977	101 676	315 653
Накопичена амортизація		-	(27 059)	(9 190)	(84 062)	-	(120 311)	(51 969)	(172 280)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2022 року		45 894	8 478	5 428	32 576	1 290	93 666	49 707	143 373
Надходження		204	3 380	-	6 285	3 914	13 783	24 701	38 484
Переведення до іншої категорії		-	1 295	-	3 909	(5 204)	-	-	-
Вибуття		-	(10)	-	(58)	-	(68)	-	(68)
Вибуття первісна вартість		-	(4 706)	(546)	(206)	-	(5 458)	-	(5 458)
Вибуття знос		-	4 696	546	148	-	5 390	-	5 390
Амортизаційні відрахування		(948)	(2 855)	(1 396)	(8 930)	-	(14 129)	(12 334)	(26 463)
Первісна вартість або вартість оцінки станом на 30 вересня 2023 року		46 098	35 506	14 072	126 626	-	222 302	126 377	348 679
Накопичена амортизація		(948)	(25 218)	(10 040)	(92 844)	-	(129 050)	(64 303)	(193 353)
Залишкова вартість станом на 30 вересня 2023 року		45 150	10 288	4 032	33 782	-	93 252	62 074	155 326

Незавершене будівництво та не введене в експлуатацію програмне забезпечення – це переважно будівництво та переобладнання приміщень для відділень Банку, а також програмне забезпечення, яке ще не введене в експлуатацію. Після завершення активи переводяться до складу приміщень та вдосконалень орендованого майна, а програмне забезпечення – до нематеріальних активів.

12. Приміщення, обладнання та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 30 вересня 2023 року приміщення, вдосконалення орендованого майна та інші об'єкти основних засобів включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 118 764 тисяч гривень, які були повністю амортизовані (31 грудня 2022 року: 114 821 тисяча гривень). Банк продовжує використовувати ці активи.

13. Активи з права користування

Активи з права користування представлені таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Первісна вартість станом на 1 січня	38 185	65 256
Надходження	6 787	-
Модифікація	3 611	(2 415)
Вибуття	(5 411)	-
Амортизаційні відрахування	(13 538)	(16 855)
Чиста балансова вартість станом на 30 вересня	29 634	45 986

Станом на 30 вересня 2023 року середній термін оренди приміщень Банку складає 4 роки без врахування можливості пролонгації договору. Банк не має можливості викупу об'єктів оренди за номінальною вартістю в кінці терміну оренди.

Аналіз по термінах погашення орендних зобов'язань наведено в Примітці 20.

У складі звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід визнані наступні суми за договорами оренди:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	30 вересня 2022 року
Витрати на амортизацію активу з права користування	13 538	16 855
Фінансові витрати за орендними зобов'язаннями (Примітка 24)	4 912	5 472
Операційні витрати за договорами короткострокової оренди (Примітка 27)	278	230
Всього вплив на фінансовий результат	18 728	22 557

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

14. Інші фінансові активи

Інші фінансові активи представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Дебіторська заборгованість за кредитними та дебетовими картками	2 025	4 896
Нараховані доходи до отримання	643	642
Суми у розрахунках	453	415
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(365)	(243)
Всього інших фінансових активів	2 756	5 710

15. Інші нефінансові активи

Інші нефінансові активи представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Витрати майбутніх періодів	18 925	9 388
Передоплати за основні засоби та нематеріальні активи	5 629	2 122
Передоплата за послуги	122	969
Дебіторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	773	172
Інше	280	263
Резерв на покриття збитків від знецінення	(1 057)	(438)
Всього інших активів	24 672	12 476

16. Кошти банків

Кошти банків представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Заборгованість перед іншими банками	-	-
Фінансування, отримане від материнської компанії	363 890	397 204
Всього коштів банків	363 890	397 204

Станом на 30 вересня 2023 року заборгованість перед іншими банками представлена фінансуванням, отриманим від материнської компанії у розмірі 363 890 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: 397 204 тисячі гривень).

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 32.

Станом на 30 вересня 2023 року заборгованість перед іншими банками містить довгострокові вклади материнської компанії у сумі 58 510 тисяч гривень, які перебували у заставі за виданими Банком кредитами та авансами клієнтам та відповідно були обтяженими на користь Банку (31 грудня 2022 року: 58 510 тисяч гривень).

17. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів представлені таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Юридичні особи		
- Поточні/розрахункові рахунки	1 651 500	1 671 275
- Строкові депозити	2 110 307	1 660 256
Фізичні особи		
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	661 434	844 142
- Строкові депозити	621 394	342 069
- Ощадні депозити	69 739	107 836
Всього коштів клієнтів	5 114 374	4 625 578

Ощадні депозити – це процентні рахунки. Клієнти можуть зараховувати кошти на ці рахунки та вилучати з них кошти у будь-який час. Проценти нараховуються щодня на залишок суми на цих рахунках.

Розподіл коштів за галузями економіки наведено нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	1 352 567	27	1 294 047	28
Комерція і торгівля	1 114 229	22	1 125 174	24
Виробництво	790 867	16	767 512	17
Фінансові послуги, страхування	274 418	5	435 107	9
Будівництво та нерухомість	377 739	7	230 651	6
Зв'язок	261 277	5	228 672	5
Державні та суспільні організації	451 018	9	229 546	5
Транспортна галузь	101 319	2	60 883	1
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	147 051	3	151 450	3
Послуги	211 877	4	68 109	1
Діяльність у сфері охорони здоров'я	15 312	-	9 192	-
Інше	16 700	-	25 235	1
Всього коштів клієнтів	5 114 374	100	4 625 578	100

Станом на 30 вересня 2023 року загальна сума коштів клієнтів, отриманих від 10 найбільших клієнтів Банку, складала 1 544 701 тисячі гривень (31 грудня 2022: 1 251 306 тисяч гривень), або 30% від загальної суми коштів клієнтів (31 грудня 2022 року: 27% від загальної суми коштів клієнтів).

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 32.

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

Станом на 30 вересня 2023 року кошти клієнтів у сумі 7 420 тисяч гривень перебували у заставі за виданими Банком кредитами та авансами клієнтам та були обтяженими на користь Банку (31 грудня 2022 року: 27 406 тисяч гривень).

18. Інші залучені кошти

Інші залучені кошти представлені наступним чином:

У тисячах гривень	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Європейський фонд Південно-Східної Європи S.A.	243 885	365 156
Державна Іпотечна Установа	-	31
Всього інші залучені кошти	243 885	365 187

У жовтні 2021 року Банк отримав деноміновану у гривнях кредиту лінію в сумі, що еквівалентна 12 млн. євро від Європейського фонду Південно-Східної Європи S.A. для цілей фінансування суб-кредитів зі строком погашення у вересні 2025 році. Станом на 30 вересня 2023 року кредитна лінія складається з двох траншів, деномінованих у гривнях за курсом євро на дату отримання, з балансовою вартістю 162 430 тисячі гривень (31 грудня 2022: 243 199 тисяч гривень) та 81 455 тисячі гривень (31 грудня 2022: 121 957 тисяч гривень) і ставкою 15,21% річних. Договорами передбачено дотримання Банком фінансових умов. Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років Банк не порушував такі вимоги.

19. Забезпечення

Резерви за зобов'язаннями представлені таким чином:

У тисячах гривень	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Резерви за невикористаними кредитними лініями	829	1 874
Резерви за фінансовими гарантіями та непокритими акредитивами	159	2 420
Резерв на утримання персоналу	38 554	38 951
Всього резервів за зобов'язаннями	39 542	43 245

20. Орендні зобов'язання

Рух орендних зобов'язань представлений таким чином:

У тисячах гривень	2023 рік	2022 рік
Орендні зобов'язання станом на 1 січня	47 868	68 269
Збільшення орендного зобов'язання	6 713	6 406
Зменшення орендного зобов'язання у зв'язку з закриттям договору	(5 411)	-
Погашення орендного зобов'язання (основна сума)	(12 616)	(9 871)
Нараховані фінансові витрати за орендними зобов'язаннями (Примітка 24)	4 912	5 472
Сплачені фінансові витрати за орендними зобов'язаннями	(5 146)	(5 011)
Результат від закриття договору оренди	(2 102)	-
Модифікація	3 611	(8 872)

Орендні зобов'язання станом на 30 вересня	37 829	56 393
---	--------	--------

20. Орендні зобов'язання (продовження)

Орендні зобов'язання на основі строків погашення представлені таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
До запитання та до 1 місяця	2 196	3 514
Від 1 до 3 місяців	4 283	3 590
Від 3 до 12 місяців	18 947	18 873
Від 12 місяців до 5 років	19 080	30 922
За вирахуванням: недоотриманих відсотків	(6 677)	(9 031)
Усього зобов'язань з оренди	37 829	47 868

21. Інші фінансові зобов'язання

Інші фінансові зобов'язання представлені таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Кредиторська заборгованість за дебетовими або кредитними картками	3 042	18 880
Нараховані зобов'язання за послугами	14 265	10 137
Кошти у розрахунках	2 935	596
Кредиторська заборгованість за операціями з банками	1 380	312
Всього інших фінансових зобов'язань	21 622	29 925

Станом на 30 вересня 2023 року кошти у розрахунках включають у себе кредиторську заборгованість перед Piraeus Bank SA, у сумі 420 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: 420 тисяч гривень).

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

22. Інші нефінансові зобов'язання

Інші зобов'язання представлені таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Доходи майбутніх періодів	7 547	8 867
Нараховані витрати на виплати працівникам	3 788	2 742
Кошти до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	2 651	2 557
Податки до сплати, крім податку на прибуток	1 095	829
Всього інших зобов'язань	15 081	14 995

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

Нараховані витрати на виплати працівникам включають резерви невикористаних відпусток та премій.

23. Статутний капітал

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 року статутний капітал Банку складав 2 531 347 тисяч гривень, загальна кількість ухвалених до випуску простих іменних акцій складала 253 135 тисяч акцій номінальною вартістю 10 гривень за акцію. Всі випущені прості акції повністю оплачені. Кожна проста акція має один голос при голосуванні.

24. Процентні доходи та витрати

Процентні доходи та витрати представлені наступним чином:

	Період по 30 вересня 2023 року з		Період по 30 вересня 2022 року з	
	1 липня 2023 року	1 січня 2023 року	1 липня 2022 року	1 січня 2022 року
<i>У тисячах гривень</i>				
Процентні доходи				
Кредити та аванси клієнтам	87 567	259 176	84 441	244 082
Інвестиції в цінні папери у портфелі банку, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід	619	2 700	4 304	26 258
Інвестиції в цінні папери у портфелі банку, що обліковуються за амортизованою собівартістю	144 192	369 509	43 112	109 505
Кредити та аванси клієнтам, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки	-	1	-	1
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	14 566	35 614	2 136	2 322
Всього процентних доходів	246 944	667 000	133 993	382 168
Процентні витрати				
Заборгованість перед Національним банком України та іншими банками	5 713	15 988	2 364	29 006
Строкові депозити фізичних осіб	11 288	27 857	6 434	19 840
Строкові депозити юридичних осіб	90 140	206 787	19 785	40 581
Поточні/розрахункові рахунки юридичних осіб	9 213	54 172	6 284	12 376
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	1 589	4 912	1 849	5 472
Поточні рахунки/рахунки до запитання та ощадні рахунки фізичних осіб	518	1 565	532	1 525
Кредити, що отримані від міжнародних та інших організацій	11 779	34 302	12 100	35 353
Депозити «овернайт» інших банків	84	305	-	-
Всього процентних витрат	130 324	345 888	49 348	144 153
Чистий процентний дохід	116 620	321 112	84 645	238 015

Розраховані за методом ефективної процентної ставки, процентні доходи за фінансовими активами у портфелі банку, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід становили 2 700 тисяч гривень за дев'ять місяців, що закінчилися 30 вересня 2023 року (30 вересня 2022: 26 258 тисячі гривень), а за фінансовими активами, що

Примітки до фінансової звітності

обліковуються за амортизованою собівартістю – 664 299 тисяч гривень за дев'ять місяців 2023 року (дев'ять місяців 2022: 355 909 тисяч гривень).

24. Процентні доходи та витрати (продовження)

Розраховані за методом ефективної процентної ставки процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями у портфелі банку, що обліковуються за амортизованою собівартістю становили 345 888 тисяч гривень за дев'ять місяців 2023 року (дев'ять місяців 2022: 144 153 тисяч гривень).

Інформація про процентні доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

25. Комісійні доходи та витрати

Комісійні доходи та витрати представлені таким чином:

	Період по 30 вересня 2023 року з		Період по 30 вересня 2022 року з	
	1 липня 2023 року	1 січня 2023 року	1 липня 2022 року	1 січня 2022 року
<i>У тисячах гривень</i>				
Комісійні доходи				
- Розрахунково-касове обслуговування	35 034	100 637	17 893	44 937
- Валютні операції	8 803	23 506	7 443	18 760
- Гарантії надані	214	635	418	1 136
- Операції з цінними паперами	857	2 216	616	1 778
- Комісії за обслуговування кредиту, які не є частиною ефективної процентної ставки	17	92	8	105
- Інше	618	2 031	885	3 172
Всього комісійних доходів	45 543	129 117	27 263	69 888
Комісійні витрати				
- Розрахунково-касове обслуговування	9 195	26 152	7 814	19 900
- Позабалансові операції	956	2 555	724	1 910
- Інше	151	362	67	224
Всього комісійних витрат	10 302	29 069	8 605	22 034
Чистий комісійний дохід	35 241	100 048	18 658	47 854

Інформація про комісійні доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

АТ «ПІРЕУС БАНК МКБ»

Примітки до фінансової звітності

26. Інші операційні доходи

Інші операційні доходи представлені таким чином

У тисячах гривень	Період по 30 вересня 2023 року з		Період по 30 вересня 2022 року з	
	1 липня 2023 року	1 січня 2023 року	1 липня 2022 року	1 січня 2022 року
Модифікація оренди	1 312	2 077	-	-
Відшкодування витрат по медичному страхуванню	-	25	-	1
Відшкодування витрат за судовими позовами	2	23	5	49
Дохід від надання в оренду інвестиційної нерухомості	1	34	32	61
Штрафи та пені отримані	5	16	-	68
Дохід від списання кредиторської заборгованості, за якою минув термін позовної давності	6	12	5	18
Дохід від продажу основни засобів	275	275	-	-
Інші операційні доходи	235	331	911	2 118
Всього інших операційних доходів	1 836	2 793	953	2 315

27. Інші адміністративні та операційні витрати

Адміністративні та інші операційні витрати представлені таким чином:

У тисячах гривень	Прим.	Період по 30 вересня 2023 року з		Період по 30 вересня 2022 року з	
		1 липня 2023 року	1 січня 2023 року	1 липня 2022 року	1 січня 2022 року
Витрати на підтримку нематеріальних активів		8 565	30 852	7 317	21 376
Внесок до ФГВФО		2 653	7 991	2 906	7 685
Поштові витрати та витрати на послуги зв'язку		2 476	6 871	1 731	5 647
Інші витрати на приміщення та обладнання		3 300	7 940	2 401	5 938
Комунальні витрати		1 309	5 877	1 388	4 768
Професійні послуги		1 752	5 252	771	2 707
Канцтовари та витратні матеріали		1 620	4 149	1 385	3 410
Охоронні послуги		450	1 324	458	1 243
Податки, крім податку на прибуток		337	973	270	811
Витрати на страхові послуги		230	655	264	1 780
Реклама та маркетинг		1 341	1 666	482	2 984
Витрати за договорами короткострокової оренди	13	81	278	70	230
Витрати на відрядження		152	375	46	208
Інші адміністративні витрати		7 504	13 902	2 450	7 160
Всього адміністративних та інших операційних витрат		31 770	88 105	21 939	65 947

28. Податок на прибуток

(а) Компоненти доходів (витрат) з податку на прибуток

Податкові доходи (витрати), показані у складі фінансового результату, складаються з наступних компонентів:

У тисячах гривень	Період з 1 січня по 30 вересня 2023 року	Період з 1 січня по 30 вересня 2022 року
Відстрочений податок	26 105	-
(Доходи)/Витрати з податку на прибуток за період	26 105	-

(б) Вивірення витрат з податку на прибуток та фінансового результату, помноженого на ставку оподаткування

У 2023 році, доходи Банку оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18% (2022 рік: 18%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче.

У тисячах гривень	Період з 1 січня по 30 вересня 2023 року	Період з 1 січня по 30 вересня 2022 року
Прибуток (збиток) до оподаткування	145 028	(126 341)
Теоретична сума податкового кредиту за встановленою законом ставкою податку	26 105	22 741
Ефект від зміни невизнаного відстроченого податкового активу	-	-22 741
(Доходи)/Витрати з податку на прибуток за період	26 105	-

(в) Відстрочені податки, проаналізовані за видами тимчасових різниць

У тисячах гривень	Залишок на 31 грудня 2022 року	Визнано у прибутку чи збитку	Визнано в інших сукупних доходах	30 вересня 2023 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування				
Приміщення та обладнання	1 484	-	-	1 484
Перенесені податкові збитки	64 022	(26 105)	-	37 917
Чистий відстрочений податковий актив	65 506	(26 105)	-	39 401

28. Податок на прибуток (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Залишок на 31 грудня 2021 року	Визнано у прибутку чи збитку	Визнано в інших сукупних доходах	30 вересня 2022 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування				
Приміщення та обладнання	1 729	-	-	1 729
Перенесені податкові збитки	64 022	-	-	64 022
Чистий відстрочений податковий актив	65 751	-	-	65 751

29. Прибуток на одну акцію

<i>У тисячах гривень</i>	Період по 30 вересня 2023 року з		Період по 30 вересня 2022 року з	
	1 липня 2023 року	1 січня 2023 року	1 липня 2022 року	1 січня 2022 року
Прибуток/(збиток), що належить акціонерам-власникам простих акцій	49 046	118 923	(49 041)	(126 341)
Середньорічна кількість простих акцій в обігу (тис.шт.)	253 135	253 135	253 135	253 135
Чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію (у гривнях на одну акцію)	0,19	0,47	(0,19)	(0,50)

30. Управління капіталом

Мета Банку при управлінні капіталом полягає у забезпеченні (i) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України та (ii) спроможності Банку функціонувати як безперервно діюче підприємство. Сума регулятивного капіталу у відповідності до затвердженої методології Національним банком України (згідно даних 01х файлу) станом на 30 вересня 2023 року складає 635 028 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: 562 613 тисяч гривень). Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і Головний бухгалтер Банку. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику («норматив достатності капіталу»), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал Банку, який складається з таких компонентів:

30. Управління капіталом (продовження)

У тисячах гривень	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Основний капітал	519 830	556 852
Додатковий капітал	115 198	5 761
Всього регулятивного капіталу	635 028	562 613

Станом на 30 вересня 2023 року та 31 грудня 2022 року Банк дотримувався вимог НБУ до рівня капіталу.

31. Умовні та інші зобов'язання

Податкове законодавство. З 1 січня 2015 року в Україні частково впроваджено податкову реформу. Зокрема, суттєво змінені правила визначення об'єкту оподаткування з податку на прибуток, терміни та порядок складання податкової звітності. Згідно вимог Податкового кодексу об'єкт оподаткування визначається на підставі прибутку до оподаткування (після проведення певних коригувань), визначеного у фінансовій звітності платника податку, яка подається до податкових органів разом із податковою звітністю. В поточній редакції Податкового кодексу існують певні норми, які дозволяють неоднозначне трактування, та щодо яких може превалювати фіскальний підхід з боку податкових органів. Така невизначеність та неоднозначність трактування можуть стосуватись оцінки та відображення в обліку фінансових інструментів, резервів на покриття збитків від знецінення, а також відповідності ціноутворення ринковим умовам та операцій з акціонерами, що в свою чергу може призвести до додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені у разі, якщо податкові органи поставлять під сумнів певні тлумачення, засновані на оцінці керівництва Банку. Керівництво Банку, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Зобов'язання за капітальними витратами. Станом на 30 вересня 2023 року Банк має зобов'язання з оплати за ремонтно-будівельні роботи по ремонту приміщення відділення на суму 2 636 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: відсутні).

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів. Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що й кредити. Документарні та товарні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, отже, мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів, гарантій та акредитивів. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Банк наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами

31. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

певних кредитних стандартів. Банк відстежує строки до погашення зобов'язань щодо надання кредитів, оскільки більш довгострокові зобов'язання зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові.

Непогашені зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Невідкличні невикористані кредитні лінії	9 610	11 905
Гарантії надані та непокриті акредитиви	17 898	28 260
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	27 508	40 165

Загальна сума зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, відповідно до договору не обов'язково являє собою суму грошових коштів, виплата яких знадобиться у майбутньому, оскільки багато з цих зобов'язань можуть виявитися незатребуваними або припиненими до закінчення строку їх чинності.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, деноміновані у таких валютах:

<i>У тисячах гривень</i>	30 вересня 2023 року	31 грудня 2022 року
Українські гривні	15 942	28 480
Євро	11 566	11 685
Всього	27 508	40 165

32. Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна з них має можливість контролювати іншу або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Станом 30 вересня 2023 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
Кореспондентські рахунки в інших банках	117 937	-	-
Інші фінансові активи	26	-	3
Кошти банків (Примітка 16)	363 890	-	-
Кошти клієнтів	-	5 386	5 247
Забезпечення	-	-	17 308
Інші фінансові зобов'язання	-	420	-

32. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за період з 1 січня по 30 вересня 2023 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
Процентні доходи	7 542	-	-
Процентні витрати	15 988	49	58
Комісійні доходи	237	30	100
Комісійні витрати	-	-	8
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти	5 144	0	129

Станом на 31 грудня 2022 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
Кореспондентські рахунки в інших банках	1 839	-	-
Кошти банків (Примітка 16)	397 204	-	-
Кошти клієнтів	-	2 295	7 290
Забезпечення	-	-	22 026
Інші фінансові зобов'язання	-	420	-

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за за період з 1 січня по 30 вересня 2022 року :

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
Процентні витрати	5 144	39	34
Доходи за виплатами та комісійними	205	87	107
Комісійні витрати	-	-	12
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти	(68 543)	(107)	(3 126)

Протягом дев'яти місяців 2023 та 2022 років залучення коштів від материнської компанії відбувалось за ринковими ставками і прибуток від початкового визнання відповідної заборгованості не визнавався.

Нижче наведені суми винагороди основного управлінського персоналу:

32. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Період з 1 січня по 30 вересня 2023 року		Період з 1 січня по 30 вересня 2022 року	
	Витрати	Нараховане зобов'язання	Витрати	Нараховане зобов'язання
<i>Короткострокові виплати:</i>				
- Заробітна плата	15 434	337	16 630	498
- Короткострокові премії	-	-	-	-
- Внески до фондів соціального страхування та пенсійного фонду	931	68	1 014	17
- Додаткова винагорода для утримання критичного персоналу Банку	-	17 308	-	20 109
Всього	16 365	17 713	17 644	20 624